

Obsah

ÚVOD.....	1
ČÁST A: OBECNÁ DOPORUČENÍ.....	3
Doporučení týkající se spolupráce a komunikace	4
Doporučení týkající se práce s dítětem a rodinou.....	4
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	5
ČÁST B: SPECIÁLNÍ DOPORUČENÍ PRO JEDNOTLIVÉ ZAPOJENÉ SUBJEKTY.....	7
1. Kapitola Doporučení pro orgány sociálně-právní ochrany dětí.....	8
Postavení OSPOD při řešení rodičovského konfliktu.....	8
Nástroje OSPOD pro řešení rodičovského konfliktu	9
I. Před zahájením soudního řízení	9
1. Poskytnutí poradenství dle § 11 odst. 1 písm. a) ZOSPOD	9
2. Pohovor s oběma rodiči dle § 11 odst. 1 písm. a) a § 53 odst. 2 ZOSPOD	10
3. Posouzení (zjištění) míry ohrožení dítěte dle § 10 odst. 3 ZOSPOD	11
4. Postup po zjištění, že dítě je ohroženo.....	16
5. Uložení sankcí dle §59a ZOSPOD	22
II. Úkony OSPOD po zahájení soudního řízení.....	23
1. OSPOD jako kolizní opatrovník	23
2. OSPOD jako orgán veřejné moci.....	27
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	27
1. Kontaktování ÚMPOD	27
2. Využití výhod mediace pro řešení rodičovských konfliktů s mezinárodním prvkem	27
3. Zjišťování specifik různých národností a etnik, s nimiž OSPOD pracuje	28
4. Sdílení zkušeností získaných při práci s případy s mezinárodním prvkem	28
Návrhy vzorů:	28
2. Kapitola Doporučení pro advokáty.....	32
Postavení advokátů při řešení rodičovského konfliktu	32
Nástroje advokátů pro řešení rodičovského konfliktu	32
1. Úzká spolupráce s OSPOD	32
2. Usměrnování klientů	32
3. Vyhýbání se „praní špinavého prádla“	33
4. Poskytování právního poradenství pouze v oblasti, v níž advokát disponuje potřebnými znalostmi	33

5. Jako právní zástupce advokát poskytuje jenom právní poradenství.....	33
6. Vysvětlování právních pojmů rodičům	34
7. Vedení klienta k respektu k ostatním účastníkům řízení a pomáhajícím profesím.....	34
8. Využívání alternativních metod řešení rodičovských sporů.....	34
9. Podpora klientů ve využití mediace.....	35
10. Zvážení nezbytnosti jednotlivých kroků v řízení.....	36
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	37
1. Zdůrazňování faktu, že v různých zemích jsou platné různé právní předpisy	37
2. Spolupráce s ÚMPOD	38
3. Zvláštní požadavky klienta můžou plynout i z kulturních specifik.....	38
3. Kapitola Doporučení pro pomáhající profese (poradny, mediátory, terapeuty)	39
Postavení pomáhajících profesí při řešení rodičovského konfliktu.....	39
I. Rozdílné zákonné normy a jejich principy	40
II. Informační povinnost poskytovatelů sociálních služeb.....	40
III. Financování odborných služeb	41
Nástroje pomáhajících profesí pro řešení rodičovského konfliktu	42
1. Sjednávání zakázky	42
2. Vyjasnění zakázky a režimu spolupráce s OSPOD.....	43
3. Vyjasnění zakázky a režimu spolupráce s rodiči	44
4. Postupy pro práci s nemotivovanými nebo jinak náročnými klienty	44
4.4. <i>Klienti využívající velké množství služeb</i>	47
5. Dohody uzavřené ve spolupráci s pomáhajícími profesemi.....	47
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	48
1. Spolupráce s odborníky z jiných profesí, kteří mají teoretické i praktické zkušenosti s komunikací s cizinci.....	48
2. Dohody mezi rezidenty různých států.....	49
3. Mediace jako první varianta u mezinárodních únosů dětí.....	49
4. Kapitola Doporučení pro soudce	50
Postavení soudců při řešení rodičovského konfliktu.....	50
1. Vyhodnocování veškerých podnětů	50
2. Respekt k participačním právům dítěte	50
3. Posouzení příslušnosti	51
4. Nařízení prvního jednání	51
5. Vedení ke smírnému řešení	52

Nástroje soudců pro řešení rodičovského konfliktu	52
1. Jmenování opatrovníka dle § 469 ZŘS a společné plánování postupu dle § 474 odst. 3 ZŘS ...	52
2. Vedení rodičů ke smírnému řešení.....	53
3. Řádné poučení a zohlednění přístupu rodičů dle § 888, § 889 a § 907 odst. 2 OZ	56
4. Využití odborných vyjádření a znaleckých posudků dle § 114a a § 127 OSŘ	57
5. Využití revizních znaleckých posudků.....	62
6. Předběžná opatření	62
7. Výkon rozhodnutí	63
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	64
1. Využití pomoci specializovaných orgánů pro řešení sporů s mezinárodním prvkem	64
5. Kapitola Doporučení pro soudní znalce.....	65
Postavení znalců při řešení rodičovského konfliktu	65
Soudně znalecká činnost	65
K otázce standardů pro znaleckou činnost.....	66
1. Úvodní doporučení: účel posudku.....	69
1.1 Hlavním účelem posudku je poskytnout podporu při hodnocení nejlepšího (psychologického) zájmu dítěte.....	69
1.2 Zájmy dítěte jsou prvořadé	70
1.3 Posudek se zaměřuje na rodičovské kompetence, psychologické a vývojové potřeby dítěte a výslednou shodu.....	70
2. Obecné standardy: Příprava na posudek	71
2.1 Znalec získává a udržuje si odbornou způsobilost.....	71
2.2 Úloha znalce je být profesionálem, který usiluje o zachování objektivního a nestranného postoje.....	71
2.3 Znalec si je vědom osobních a společenských předsudků a vykonává svou praxi nestranně a nediskriminačně.	72
2.4 Znalec se vyhýbá vícečetným vztahům	72
3. Procesní standardy: zpracování posudku	72
3.1 Posudek je zaměřený na podstatu problému a položené otázky.....	72
3.2 Znalec získává informovaný souhlas od dospělých účastníků a informuje dětské účastníky věku odpovídajícím způsobem	72
3.3 Znalec používá několik metod sběru dat.....	73
3.4 Znalec se drží věcné roviny a zdrží se přehánění nebo nevhodné interpretace dat	73
3.5 Uváděna doporučení a závěry musí vždy primárně sledovat nejlepší psychologický zájem dítěte	73
3.6 Znalec vede písemné záznamy	73

4. Konkrétní doporučení pro tvorbu znaleckých posudků	74
4.1 Rodiče a rodičovské kompetence.....	76
4.2 Dítě, jeho názor a přání	79
4.3 Vztahy dítěte a rodičů	79
4.4 Závěry a doporučení.....	80
Závěry	82
Zdroje.....	82
6. Kapitola Doporučení pro rodiče	85
Postavení rodičů při řešení rodičovského konfliktu	85
Nástroje rodičů při řešení rodičovského konfliktu	85
1. Vyhledat včas odborníka	85
2. Pokud jsou rodiče OSPOD vyzváni, abyste se dostavili, mají podle § 53 odst. 2 ZOSPOD povinnost tak učinit.....	86
3. Řídit se doporučeními, která dává OSPOD	86
4. Využití všech nabízených možností smírného řešení sporu	86
5. Úplná dohoda nemusí být jediný výsledek mediace nebo případové konference.	88
6. Využití odborné poradenské pomoci doporučené OSPOD	88
7. Respektování soudu a jeho rozhodnutí.....	89
8. Nepoužívání právního zástupce jako zbraně.....	89
9. Svěření dítěte do péče neznamená absolutní moc nad dítětem a v rozhodování o jeho životě	89
10. Být i v případě rozpadu rodiny pro dítě nejen dobrým rodičem, ale i příkladem	89
Specifická doporučení pro případy s mezinárodním prvkem.....	90
1. Zjištění rozdílů plynoucích z odlišnosti kultur a respekt k rozdílnosti	90
2. Kontaktování ÚMPOD	90
ČÁST C: NAVRHOVANÉ LEGISLATIVNÍ ZMĚNY	91
1. Vytvoření samostatné funkce opatrovníka dítěte.....	92
2. Problematika výchovných opatření.....	92
3. Povinné školení advokátů v problematice rodinného práva a řízení ve věcech péče soudu o nezletilé	93
4. Povinné zastoupení advokátem při řešení opatrovnických věcí s mezinárodním prvkem	94
5. Důsledná specializace advokátů	94
6. Zpoplatnění soudního řízení ve věcech péče soudu o nezletilé	95
7. Zakotvení lhůt pro procesní úkony soudu v rámci soudního řízení (termín prvního jednání, eventuálně i maximální délka řízení).....	96

8. Každý opatrovnický soudce by měl mít k dispozici asistenta soudce.....	96
9. Povinná školení pro opatrovnické soudce.....	96
10. Co největší upřesnění práv a povinností rodičů v soudním rozhodnutí v těch nejvyhrocenějších případech.....	97
11. Omezení počtu návrhů na předběžná opatření podaných v jednom řízení, resp. postihy za svévolné, účelově podávané návrhy	97
12. Výslovně upravit, že o výkonu rozhodnutí by měl rozhodovat soudce, který vedl řízení ve věci samé.	98
13. Snaha o smírné řešení rodičovských sporů za využití pomáhajících profesí.....	98
14. Založení profesního sdružení znalců a přijetí standardů pro znaleckou práci.	99
15. Výslovně upravit, v jaké nejdelší lhůtě musí znalec vypracovat znalecký posudek.	99
16. Umožnit znalcům vyšetřovat děti v neutrálním pro děti přívětivém prostředí.	99
17. Prolomení mlčenlivosti některých profesí ve prospěch soudních znalců.	100
18. Zvýšit odměnu znalců	100
19. Odstranit výkladové problémy v zákoně o zvláštních řízeních soudních (zejména povinnost nařizovat jednání u výkonu rozhodnutí).	101
Seznam obrázků	102
VZORY	103
§12 odst. 1 ZOSPOD.....	104
§ 13 odst. 1 písm. a) ZOSPOD	106
§13 odst. 1 písm. b) ZOSPOD.....	107
§ 13 odst. 1 písm. d) ZOSPOD.....	108
§ 13a odst. 1 / § 13a odst. 4 ZOSPOD.....	110
§ 53 odst. 1 ZOSPOD.....	112
§ 53 odst. 2 písm. b) ZOSPOD.....	113
§ 59a odst. 1 písm. a) ZOSPOD	114
§ 59i odst. 1 ZOSPOD.....	116
§ 452 ZŘS	117